

zeleno močvirniško barvitostjo, ki vnaša v podobe značilno vzdušje in s tem močno presega zgolj likovno deskriptivnost. V svoje slike je priklical skrivnostni čar, ki ga izžareva tudi najbolj skrita narava podrašč, dvoživk in žuželk. S tako poudarjenim vzdušjem in risarsko prefinjenostjo je umetnik prenovil našo najboljšo ilustrator-

sko tradicijo 20. stoletja od vesnanov do t. i. pravljčark in ustvaril hkrati monumentalno in krhko občuteno delo, v katerem so celostranske podobe z vinjetami vred več kot nepogrešljiv del celotne knjižne umetnine. Tako zasnovana knjiga spreminja branje v pravo estetsko razkošje, ki povezuje lepoto umetnosti in narave.

BULLETIN JUGEND & LITERATUR 2011

Nemški mesečnik *Bilten Jugend & Literatur* (Bilten mladina & literatura), ki se posveča otroškim in mladinskim medijem, spodbujanju branja in bralni kulturi, objavlja informacije, prispevke in kritike za vzgojitelje, učitelje, socialne pedagoge, bibliotekarje, knjigarje, kritike, študente, založnike, urednike, pisatelje, ilustratorje in tudi za starše.

Prispevki v letu 2011 so osredotočeni predvsem na novosti na knjižnem področju, nekaj pa jih je posvečenih gledališki, filmski, televizijski in tehnološko najnovejši medijski ponudbi za otroke in mladino. Informacije in ocene mladinskih knjig so v vsaki številki dokaj obsežne in objektivne, zajemajo pa tako domača kot prevedena dela. Poleg novitet so v posameznih številkah ocene novejših mladinskih knjig, ki so razvrščene po tematskih sklopih:

Knjige za mladostnike (št. 1), zgodovinske zgodbe in romani ter prve knjige za otroke na aplikacijah (št. 2), zgodbe, ki so zapisi doživljajev deklet in fantov v obliki dnevnikov, ter novejše slikanice, ki spodbujajo k sodelovanju in soustvarjanju (št. 3), grozljivke, poučne knjige in knjige, ki govorijo o raznovrstnih tipih družin (št. 4), znanstvena fantastika (št. 5), poletno počitniško branje (št. 6).

V posameznih številkah je mesto tudi za predstavitev založb in dela urednikov. Nekaj je tudi kritičnih prispevkov, tako

na primer na račun bralnih prireditev ali pa izborov knjig za nagrado Deutscher Jugendliteraturpreis, glede na to, da se kandidira tudi knjige, ki ne izidejo kot mladinske knjige (št.7).

Avtorji, ki so predstavljeni v tem letniku so:

Janne Teller, pisateljica iz New Yorka, ki je presenčila in uspela s svojo knjigo: *Nichts (Nič)*, namenjeno bralcem vseh starosti, v kateri obravnava nasilje in odnos družbe do nasilja. »Zu wenig Liebe, zu viel Konsum« (Premalo ljubezni, preveč potrošnje) je naslov pogovora s pisateljico, ki ga je pripravila Heidi Strobel za št. 1.

Nemška pisateljica in ilustratorka Martina Wildner je v pogovoru s Heidi Strobel »Die Rationalistin« (Racionalistka) v št. 2 tako neposredna kot v svojih delih za mlade, v katerih se brez ovinkarjenja, pa vendar na privlačen način loteva resnih problemov, kot so družbena neenakost, verska različnost in samouničevalnost.

Ole Könnecke, nemški ilustrator, spregovori o svojem delu s Sarah Wildeisen v prispevku »So schön wie möglich!« (Tako lepo kot je le mogoče!) v št. 3.

Pogovor Myriam Keil s Tomasom Unglaubejem v prispevku »Ins Nichts hinein« (*Notri v nič*) v št. 4 teče o izidu njene knjige *Nach dem Amok* (Po

ámoku). Nemška pesnica in pisateljica opisuje v svojem prvencu za mlade stisko gimnazijke, ki v krvavem besnenju na šoli izgubi svojega leto dni mlajšega brata.

Nemški pesnik, pisatelj in prevajalec Salah Naoura, čigar oče je iz Sirije, mati pa iz Berlina, se je na področju mladinske literature precej hitro uveljavil. Knjige, ki jih je prevedel ali pa napisal, so pogosto prejele nagrade. Tudi njegova najnovejša knjiga *Matti und Sami und die drei grösste Fehler des Universums* (*Matti in Sami in tri največje napake vesolja*) iz leta 2011 je bila nagrajena, in sicer z nagrado Peter-Härtling Preis, ki jo podelujeta mesto Weinheim in založba Beltz & Gelberg. Pogovor z živahnim avtorjem in ljubiteljem literature za otroke je zapisala Sarah Wildeisen v prispevku »Übersetzen, dichten, schreiben = Salah Naoura« (Prevajati, pesniti, pisati = Salah Naoura) v št. 7.

Sovo meseca (Eule des Monats), nagrado, ki jo mesečno podeljuje bilten domačim in prevedenim mladinskim knjigam, so prejele naslednje knjige:

E. Lockhart: *Die unrühmliche Geschichte der Frankie Landau – Banks* (*Neslavna zgodba Frankie Landau – Banks*). Junakinja zgodbe je dekle, ki pridobi bralca s svojo duhovitostjo in inteligenco. Za bralce od 14. leta naprej. (Januar).

Lucy Christofer v romanu *Ich wünsche, ich könnte dich hassen* (*Želela sem si, da bi te sovražila*) opisuje srhljivo situacijo, v kateri se znajde dekle s svojim ugrabiteljem, bolnim fantom, ki jo želi samo zase. Nekje sredi avstralske pustinja se nato med njima razvije poseben odnos. Za bralce od 14. leta naprej. (Februar).

Heekyoung Kim & Krystyna Lipka – Sztarballo: *Wo geht's lang?* (*Kod se gre?*). Zanimiva knjiga zgodovine in razvoja kart in zemljevidov, od najstarejših

do sodobnih. Za mlade od 7. leta dalje. (Marec).

Kate de Goldi: *abends um zehn* (*ob desetih zvečer*). Življenje dečka Frankija se razlikuje od njegovih vrstnikov. Njegov vsakdan je izpolnjen z obveznostmi, ki jih opravlja z vso odgovornostjo, saj si želi, da ne bi z ničimer vznemiril svoje duševno prizadete mame. Spremembo v njegovo življenje prinese za kratko obdobje nova sošolka, ki s svojo sproščenostjo in radoživostjo doseže, da se tudi on sprosti. Dokaj težka tematika zgodbe je opisana za bralca neobremenjujoče in zanimivo. Več mesecev je bila ena od najbolj priljubljenih knjig med novozelandskimi bralci. Knjiga je prejela tudi več nagrad. Primerna je za bralce nad 12. letom starosti. (April).

Kitty Crowther: *Der Besuch vom kleinen Tod* (*Obisk male smrti*). Zgodbo o strahu, samoti, zavračanju, prijateljstvu in ljubezni podaja belgijska pisateljica in ilustratorica, dobitnica nagrade Astrid Lindgren Memorial Award leta 2010, na lahkoten način, dopolnjen s finim humorjem in spoštovanjem do otroka. Za bralce od 4. leta starosti dalje. (Maj).

Ramesh Hengadi & Shantaram Dhadpe & Gita Wolf: *Das machen wir* (*Tole delamo*). Vsakdanja opravila ljudi so v slikanici slikovno izražena v tradicionalni zahodno indijski maniri, ki pritegne pogled in spodbudi domišljijo. Za otroke od 6. leta starosti dalje in za odrasle. (Junij).

Alexis Deacon & Viviane Schwarz: *Sieben Hamster* (*Sedem hrčkov*). Hrčki si morajo najti nov dom, saj so zrastle in stari dom je postal premajhen. Podajo se v svet, ki je poln presenečenj, pasti in radosti. Za bralce od 3. leta starosti naprej. (Julij).

Zanimivo je, da so vse s sovo meseca nagrajene knjige prevodi v nemščino, slikanica *Das machen wir* pa je delo tujih avtorjev.

Prispevki na temo **spodbujanje branja**:

Da se da tudi s časniki in časopisi pritegniti mlade k branju, potrjuje uspeli projekt Periodika v šolah, ki ga opiše Nadja Korthals v prispevku »Nach nur einem Spot« (Samo po enem spotu) v št. 1.

Birgit Dankert v prispevku »Unerkanntes Eldorado« (Nespoznani Eldorado) v št. 2 in v prispevku »Entdecke die Möglichkeiten!« (Odkrij možnosti!) v št. 3 kritizira mesto Hamburg, da premalo upošteva in spodbuja številne ugledne kulturne ustanove za mlade v mestu, med njimi tudi Hamburger Kinderbuchhaus (Hamburško hišo knjig za otroke), da bi z novimi aktivnostmi bolj zaživele in privabile mlado publiko in predvsem več naredile za mladinsko literaturo. Kakšne uspehe pri spodbujanju branja pa doživlja Društvo za spodbujanje branja v Waiblingenu (Verein für Leseförderung), ki je v šestih letih pridobilo okrog 400 članov, piše ustanovitelj društva Theo Kaufmann v prispevku »Einfach anfangen!« (Preprosto, začeti!) v št. 2.

Tudi pri načrtovanju in izdajanju poučnih knjig za mlade se morajo odgovorni zavedati, da bodo obdržali bralce in pridobili nove, če bodo vsebine inovativne in kvalitetne, čeprav na račun višjih stroškov. Na to opozori Renate Grubert v prispevku »Auf eigenen Beinen steht sich's gut!« (Trden si na lastnih nogah!) v št. 4, v katerem prikaže tudi številke, ki v zadnjih letih niso v prid produkciji poučnih knjig za mlade.

V prispevku »Ran an die Jungs!« (Za fantel!) v št. 5 je na kratko povzeto po-

ročanje nemških ustanov die Arbeitsgemeinschaft von Jugendbuchverlagen, der Arbeitskreis für Jugendliteratur, die Stiftung Lesen in der Börsenverein des Deutschen Buchhandels, o položaju mladinske literature na nemškem trgu. Poročila te ustanove pripravijo in podajo na vsakoletnem leipziškem knjižnem sejmu. Čeprav je stanje dokaj zadovoljivo in se v zadnjih letih bistveno ne spremeni, poudarjajo, da je treba več storiti za spodbujanje dečkov k branju knjig. Za to je potrebna kvalitetna literatura. Bralne vzore naj bi predvsem fantje dobili v očetih, ki najmlajšim berejo, z večjimi pa se skupaj pogovarjajo o prebranih knjigah.

O uspešnem projektu kicken & lesen (brcati & brati) poroča Jürgen Hess v prispevku »Das Eckige muss ins Runde« (Oglato mora v krog) v št. 6. S tem projektom se obračajo na fante med desetimi in štirinajstim letom starosti, ki v svojem prostem času radi brcajo žogo, da del časa posvetijo branju. Fantje so predvsem iz družin, ki so nižjega družbenega sloja, ki so emigrantske in ki so nižje izobražene. Z izbranim gradivom za branje in s pritegnitvijo skupin fantov iz športnih društev in iz šol, so snovalci projekta naleteli na dober odziv, zato bodo s projektom nadaljevali in ga še razširili.

Bulletin Jugend & Literatur je po 42 letih prenehal izhajati kot samostojno glasilo. Kot četrtletna priloga se je priključil reviji *Eselsohr* (Oslovsko uho, kar pomeni označevalni zavihek lista v knjigi). Razlog so seveda varčevalni ukrepi.

Tanja Pogačar